

Campsentelles, 9
2006

CENTRE D'ESTUDIS SANTFOSTENCS
AMICS DE CABANYES

Records d'un noi santfostenc

**JAUME
TORRENTS I SUÑOL**

El meu amic Jaume Homs

Aquest amic vivia amb una dona a la qual anomenava padri-na i amb una altra tia, juntament amb el marit d'una d'elles, de la que anomenava tia. Era de la meva mateixa edat, tenia un germà anomenat Joan, aquest era molt amic del meu germà en tenir edats molt semblants.

Amb el Jaume ens barallàvem molt sovint, però si això era pel matí en anar al col·legi o en tornar-ne, després de dinar a la tarda ja passava per casa seva per marxar junts. Vivia en una de les cases més velles del poble, Can Pollastre Vell. És la que queda a la part dreta de Can Toni, a l'altre costat del camí del Sot. Ara aquesta casa gairebé té la mateixa façana i la mateixa estructura però està nova del tot, i a l'hort a tocar al torrent han construït pistes de tennis i altres jocs, és una casa senyorial, amb la mateixa forma que tenia l'antiga, però la renovaren del tot. És d'uns senyors de Badalona anomenats Famades de cognom. Abans d'aquestes se-

nyores era propietat de la família Plans de Can Pollastre Nou, abans anomenada Can Tiana.

Tornant al meu amic Jaume, quan anàvem cap al col·legi si era primavera i feia bon temps, buscàvem tots els revolts del camí per passar el temps, buscant nius d'ocells, caçant granotes a la bassa de Can Torrents, o llangardaixos i sargantanes al llarg del camí. A l'estiu sabíem totes les vinyes on hi havia arbres fruiters per robar-ne alguna fruita malgrat que a casa tinguéssim de la mateixa classe, però robar-la tenia més al·licient, i fer enfadar el propietari de la vinya, a més que ens empaités, era més emocionant. Un dels nostres entreteniments eren les pedres, els dos sabíem llançar-les amb força i molta punteria. Els nostres blancs favorits eren les bombetes de la carretera, els gossos, els gats, les teulades i xemeneies de les cases, especialment les que hi ha a la part baixa de la carretera. Una d'aquestes cases era Can Tió, és la primera que trobes en deixar la carretera i enfilat el carrer Església Vella, queda més baixa que la carretera i allí vivien dones soles, [...]. A Can Julià vivia un matrimoni ja molt gran, el Marcel·lí i la seva dona. També hi havia Can Tiana o ja més conegut per Can Pollastre Nou, on tenien botiga de queviures, llavors vivien en aquest casa Maria Plans Soley, vídua, era la mestressa, i el seu cosí Josep Isern, anomenat el Pepet de la Nau per haver nascut a la fàbrica de la dinamita. Mai no es va casar.

Quan sentia que queia les pedres a sobre de la teulada, sortia al pati maleint i renegant, però mai no ens havia enxampat ja que llançàvem de lluny cap avall i a més a més teníem bones cames. El que ens fastiguejava era quan a casa ens manaven que anéssim a comprar alguna cosa, aleshores teníem por que ens agafessin.

Una vegada havíem renyit amb l'amic Jaume i és clar, el primer eren les pedres, a més a més amb la superioritat que dona l'alçada en aquesta mena de baralla, jo tenia totes les de guanyar. Jo era a la carretera i l'altre al pati de casa seva. Cada cop que jo tirava la pedra ell s'amagava darrere

la paret de la casa. Però una d'aquestes va treure el cap abans d'hora i li vaig tocar al front fent-li un bon trau del qual rajava molta sang. Jo me'n vaig anar espantat pensant que l'havia mort. Per sort no va ser res greu, però em vaig guanyar una bona reprimenda.

Amb aquest company teníem a prop del torrent, a l'alçada de Can Pascol però a l'altra banda del torrent, un refugi molt amagat en un plec del terreny; era una mena de cova excavada al terra, no gaire gran, però l'havia feta algú del carrer Sant Pere per aixoplugar-se de les bombes durant la guerra. En aquesta cova ens sentíem protegits de totes les mirades, era el lloc on començarem a despertar a la sexualitat, coses innocents com segur que eren els nens d'onze o dotze anys... Quan als tretze anys vaig deixar l'escola ja vàrem perdre el contacte: ell se'n va anar a Barcelona i ja l'amistat es va refredar, deixant-nos de veure. Però sempre he guardat un bon record del meu amic Jaume Homs Codonyet.

En Josepet Bitxo

En realitat es deia Josep Flaqué Damunt, casat amb Maria Torrents Rodes; quan tenien 60 anys jo en tenia 10 i sempre estava amb ells en estar les cases gairebé juntes. Ells vivien sols, havien tingut un fill però va morir a la guerra quan només tenia 20 anys. El matrimoni estava molt malament de salut, els dos podien caminar poc per culpa del dolor i vivien molt miserablement, no tenia llum elèctrica a la casa ni aigua corrent; el pis de la casa era de terra i les parets nues sense pintar. L'aigua per regar l'hort la treien amb un motor de gasolina molt antic que solament era capaç de posar-lo en marxa en Josepet. Tenia una vinya a la finca Can Rovira a la qual només hi anava a cuidar-la els dies de festa. En no poder caminar havia d'anar-hi amb el carro i la mula que tenia, però havia de passar des del camí de Can Torres fins a la vinya per la carretera de la Roca i com la mula s'espantava dels camions, no podia anar a la vinya el dia que circulaven aquests.

*Can Gaig i al fons la Nau, vers 1952.
(Fotografia Josep Ferrer)*

És l'home que crec havia renegat més del planeta, quan començava no tenia punt d'aturada, els encadenava uns als altres com si fos un rosari, i cada paraula igual, alguns cops si estava sol el rosari durava i no parlem quan s'enfadava amb la mula o amb la Marieta, la seva dona. Tenia una habilitat especial per fer-se els mànecs de les eines, els garrots que necessitava per caminar. Era un fumador empedreït de pipa i caliquenyos, el tabac se'l plantava ell mateix i l'assecava, però feia olor a tot menys a tabac. La primera pipa que jo vaig tenir me la va fer ell, jo tindria tretze o catorze anys i encara la conservo, ell va ser qui em va iniciar a fumar en pipa, vici que he conservat tota la vida. Quan feia bon temps s'asseia moltes hores a la seva paret al costat de la carretera; allí s'ajuntava amb l'Anton Sunyé, l'Anton Peret, un altre veí, i el Jaume Plantada, anomenat Jaume de Ca l'Escolà.

En aquells temps dels anys de mitjan segle XX gairebé totes les cases, les persones, tenien el seu motiu, per exemple, al Josepet tothom el

coneixíem pel Bitxo. A La Llagosta hi havia una casa amb aquest nom, d'allà li venia el motiu. L'Anton Peret volia dir Anton fill de Peret: el seu pare havia estat el Pere de Canyelles. Era molt moreno de cara, no sé si serà per això o per què, que també l'anomenaven Maroto, d'això no sé la seva procedència. No parava un moment de fumar cigarretes que es cargolava ell mateix amb picadura andorrana de la casa o marca Reig. També venia pastilles d'aquest tabac de contraban al preu de vuit pessetes el paquet. N'havia comprat alguns paquets per encàrrec del secretari Ramon Niubó i el mestre Francesc Casas.

Jaume Plantada, àlies Bodega, havia treballat primer de pagès, després a la Teneria, als anys quaranta ja estava jubilat. Fumava en pipa i segons ell cada nit havia de llevar-se a menjar un plat de mongetes. El motiu de Bodega li venia perquè deien que quan era jove i anava a treballar al camp amb els seus dos germans, portaven una garrafa de vi de cinc litres, però quan arribava l'hora del berenar tots volien ser el primer en beure, ja que la garrafa era gairebé buida. Quan jo el veia assegut a la paret de la casa d'en Josepet que dona a la carretera jo corria per parlar amb ell o amb ells, ja que m'agradava escoltar les seves històries i experiències de la vida.

L'Anton era vidu i havia tingut dos fills; al gran el van ferir a la guerra i d'això va morir; es deia Jacinto Sunyé. Quan el seu pare el recordava li saltaven sempre les llàgrimes. Amb cada paraula deixava anar uns quants renecs. A mi m'estimava molt i sempre em donava bons consells, passava moltes hores amb ell, jo li deia oncle per ser-ho de ma mare. Fou ell qui em va ensenyar a cargolar les cigarretes de paper. Jaume Plantada era fill de Ca l'Escolà; quan jo era molt petit va morir la seva dona anomenada Roseta, no tenien fills però havien adoptat dos nens germans, bé, eren un nen i una nena, d'aquells que havien vingut fugint de la guerra, eren naturals d'Astúries i es deien Luis i Susana. Susana va desaparèixer de casa seva quan era molt joveneta i mai més no es va saber res d'ella, almenys

entre la gent del poble. Luis es va casar i va viure a la mateixa casa fins que va morir allà pels anys 70 d'un accident de moto. Va deixar dos fills: una nena, Immaculada, i un nen, Francesc; la seva vídua i els seus fills es van quedar vivint a la mateixa casa de la carretera de Badalona.

De qui vaig aprendre'n més va ser d'en Josepet; havia treballat molt al bosc tallant gavella per a les bòbiles, havia fet carbonet i a l'estiu es dedicava a segar els camps d'alfals amb dalla que feia anar molt bé, deixava el rostoll com si l'hagués afaitat amb la navalla. Com he dit, em va fer la primera pipa que vaig tenir i tinc. Moltes vegades li havia pres fulles de tabac, però feien olor a cols podrides i li costava molt de cremar, era pèssim, però a manca d'una altra cosa, s'aprofitava això.

En Josepet va morir de molt gran a Cal Mundo, deixant la casa i el solar de la seva propietat a l'Anton de Cal Mundo del qual era padrí. Es deia d'ell que havia guardat una bona quantitat de duros de plata i que gràcies a això havia pogut viure tots aquests anys que no podia treballar.

Guardo molt bon record de tots ells i de les seves ensenyances i consells després de tants anys i ara que jo tinc l'edat o més de la que tenien ells, quan passàvem hores xerrant, tanco els ulls i encara veig les seves cares tal com eren i escolto la seva veu que encara distingiria entre altres. A tots vosaltres, gràcies.

Les meves escapades pel bosc

Quan tenia menys de quinze anys i encara no podia anar al ball o al cine a Mollet, els festius a la tarda, si no tots molts d'ells, agafava una destrat, me la penjava al cinturó i algun cop acompanyat d'algun gos, em dedicava a recórrer les vinyes i els boscos del poble, sempre jo sol, fins i tot quan veia algú de lluny m'amagava o canviava de camí, sempre he estat força solitari, no m'han agradat les multituds, si les he hagut de

*Vista del barri de la Plana, vers 1952.
(Fotografia Josep Ferrer)*

suportar ha estat alguna vegada per divertir-me a balls i festes. Després de gran per la naturalesa del meu treball.

Des del Pou del Glaç a la Conreria em sabia tots els camins, viaranys, fonts i arbres que hi havia al bosc, on es podia trobar un niu de tórtore, de garses o del que fos i també passant per una vinya, a part de conèixer els senyals dels conills, sabia on hi havia un cau o lloriguera/conillera.

Una de les meves rutes favorites era sortir de casa pel camí del Sot, arribar al carrer Sant Pere, pujar per la dreuera del costat de la vinya del Matoné fins arribar a la cruïlla de camins: el de la dreta cap a Can Torrents Vell, l'esquerre al Castanyers passant per la vinya de Ca l'Eloi i la de Ca l'Antic de Martorelles; a partir d'aquí ja s'entrava al bosc del Gaig, no és que fos del Gaig però tots el coneixíem per aquest nom, segurament perquè quedava en front de la casa d'aquest nom. Seguint aquest camí, que era força llarg, s'arribava a una bifurcació de camins de carro; el de la dreta arribava fins a la font de la Canaleta, creuant el

*La carretera de Badalona al seu pas per Sant Fost;
al fons el turó de Can Ribalta, vers 1952. (Fotografia Josep Ferrer)*

lloc anomenat les Vinyes velles, on als anys 50 del passat segle es van plantar les vinyes que encara avui es conreen. El de l'esquerre pujava en suau pendent per la partió de les finques de Mas Llombart i Can Torrents s'arriba al turó de Penjabocs, passant pel costat d'aquest, el camí girava bruscament a la dreta pel mateix lloc que ara està asfaltat, passant per darrere dels anomenats apartaments de Can Llombart. On sortia un camí més estret a la dreta, sempre molt cobert de bosc menut i pins, encara no s'havia cremat mai. El camí de l'esquerre arribava a la cruïlla del que ve de la Conreria, allí s'ajunten arribant com un de sol fins al Restaurant dels Castanyers on acaba. Antigament per tots aquests camins només passaven els carros de la llenya, i de troncs quan es feia una aclarida d'arbres. Tornant al camí de la dreta aquest transcorria pla fins a la part baixa de l'hort dels Castanyers. Baixant fins al torrent de Can Torrents al lloc anomenat els Degotalls, on en temps de pluja queia

d'una roca en forma de degoteig constant, lliscant per l'heura, una aigua clara i neta com si fossin perles.

Pujant per un camí de la part solella, camí de molt fort pendent, s'arriba a la font de la Guineu. Tota la part solella enfront dels Castanyers s'anomena la Vinyota per haver estat plantada de vinya a finals del segle XIX abans de la plaga de la fil·loxera. La font de la Guineu no s'asseca mai, a l'estiu tan sols hi ha una mica d'aigua per a beure els ocells. El camí de tornada era quasi tot costa avall, es passava pel camí de dalt de la Vinyota, després d'uns tres-cents metres es gira per l'esquerra baix cap al Garboné, on ja s'arriba a Can Torrents Vell, d'aquí seguint el camí de la casa es tornava a entrar a la finca de Canyelles, tota plantada de vinya; la primera que afrontava amb l'altra finca era la del Músic i la de l'Antic; seguidament hi havia la de Can Millaret i la del Saborit a la part esquerra del camí venint de Can Torrents, al costat dret hi havia la de Ca l'Eloi. On s'arribava a la cruïlla de camins que ja havíem deixat a la pujada. Des d'allí per no donar la volta pel camí de carro, per la drecera fins al carrer Sant Pere.

Quan venia cap a casa jo sempre portava un feix de branques d'arboç per menjar les cabres o un tronc per al foc, mai no tornava amb les mans buides.

Les barrinades

En una de les meves excursions vaig arribar fins a les vinyes de Can Rovira. En una d'elles hi havia uns miners que arrencaven pedra per treure'n minerals. En una d'aquestes barraques de les vinyes tenien les eines, però jo vaig entrar-hi a veure què hi trobava, i el que vaig trobar va ser un cabàs amb rotlles de metxa i una caixa de detonadors; sort que no vaig trobar-hi cap cartutx de dinamita perquè segurament hauria fet alguna barbaritat, ja que la meva intenció era fer-ne esclatar algun per provar els seus efectes. Però me'n vaig emportar, perquè no es coneguéss

gaire, un tros força llarg de metxa i tres o quatre detonadors, marxant ràpidament perquè no m'enxampessin amb allò, que em feia por.

El problema era que no portava llumins per encendre la metxa i vaig recordar que el meu oncle Jaume de Can Solé sempre en tenia a la barraca de la vinya que tenia davant mateix del cementiri. Amb aquest pensament cap allà vaig anar-hi; efectivament, vaig trobar els llumins. Llavors vaig fer allò que havia sentit explicar: vaig ficar un tros de metxa dins del fulminant, el vaig deixar a terra posant-li un totxo a sobre sense donar cops al fulminant. Finalment es va encendre la metxa i vaig sortir corrents a amagar-me darrere d'una figuera que hi havia davant la barraca. Quan el pistó va esclatar va fer molt de soroll i va aixecar una bona polseguera, cosa que em va agradar, i d'aquesta manera vaig gastar tots els que havia agafat. Però vaig trigar molt a dir res a ningú ja que havia sentit a dir que els explosius eren molt vigilats per la Guàrdia Civil i pensava que per això em podrien agafar i carregar-me-la de veritat. Jo tindria uns 10 o 12 anys quan va passar tot el que he explicat.

El planter de ceba

Molts pagesos de Sant Fost tenien per costum desplaçar-se fins al barri badalonès del Canyet a comprar planter de ceba. El viatge es feia caminant, algú el feia en carro però eren els menys. La ceba del Canyet tenia fama de ser de bona classe, a més a més l'arrencaven al moment i així arrelava millor que la que venien al mercat, que algunes vegades portava uns quants dies anant d'un mercat a l'altre.

Quan s'acostava la Setmana Santa, a finals de març o primers d'abril, el meu pare ja destinava una tarda per anar a buscar el planter de ceba. Jo esperava aquest dia amb ànsia, sempre hi anàvem junts i per a mi era com fer una excursió. Travessar la cadena de muntanyes que ens separaven de la comarca del Barcelonès o Maresme, privant-nos de la

*El turó de Can Ribalta i el carrer Sant Jaume, vers 1952.
(Fotografia Josep Ferrer)*

*L'antiga bòbila de Mas Lledó; en primer terme, l'encarregat.
(Fotografia Josep Ferrer)*

vista del mar, era tota una aventura, com descobrir un altre món; veia les Corones d'en Torrents com una barrera gairebé infranquejable per a un nen; les distàncies d'aquells anys eren moltíssim més llargues que les d'ara, tan curtes amb la tecnologia de la motorització. Tot ha canviat, fins i tot el nom de les muntanyes, ja ningú no sap on eren les Corones d'en Torrents, ara és la Serralada de Marina.

Per fi arribava la tarda destinada per al viatge a Canyet; dinàvem una mica més d'hora que de costum fent un farcell amb el berenar, quasi sempre una llauna de sardines, pa i alguna rajola de xocolata, això era un berenar extra; per a beure, aigua. Tot seguit després de dinar empeníem el camí, que era el mateix descrit amb anterioritat fins trobar el camí dels Castanyers que ve de la Conreria. Llavors deixàvem el camí agafant una sendera per dins el bosc que transcorria per la carena que hi ha darrere dels Castanyers, fins trobar un camí que creua des del Mineral d'en Tisó fins al coll de la Torre Codina i un ramal que baixa fins al camí dels Castanyers, a prop de les primeres cases de la Conreria. Mentre caminàvem el meu pare m'anomenava el nom de plantes i arbres, d'ocells, animals i noms de lloc. Quan arribàvem a dalt de la Serralada ja vèiem l'ampli panorama del pla de Barcelona, el port fins a la punta de Montjuïc i el Tibidabo, Badalona als nostres peus, enfilant-se les vinyes des dels darrers habitatges fins gairebé el capdamunt de la muntanya. Allí dalt, asseguts en alguna roca, descansàvem una estona, no parant jo de fer preguntes al meu pare, que no es cansava de saciar la meva curiositat.

Continuant el camí ara tot costa avall, sempre entre vinyes que en aquest temps comencen a verdejar a la part de marina, ens trobem amb la primera masia del barri de Canyet: era Can Ruti. Actualment es coneix amb aquest nom el gran complex hospitalari que ocupa el lloc on hi havia la masia. Can Ruti era una masia típica catalana, emmurallada amb una alta tàpia i pati interior, gran porta d'entrada amb teulada i amd dos sentinelles guardant la porta, dos grans i altíssims xiprers que per la seva

mida de tronc deurien tenir moltíssims anys. En aquesta casa fèiem la primera parada per a preguntar si tenien el planter que buscàvem; si en tenien era una sort ja que les altres cases eren força més lluny i havíem de caminar mitja hora més entre anada i tornada. A Can Ruti hi havia un bon hort que regaven amb aigua d'una mina; no me'n recordo bé però em sembla que també hi havia un pou amb molí de vent. L'altra masia on havíem comprat alguna vegada es deia Can Camas.

Quan teníem el planter empeníem el camí de tornada. A uns tres-cents metres de Can Ruti aflorava a la superfície la mina que a partir d'aquest punt i per mitjà d'una canal conduïa l'aigua a la bassa de la masia, era el lloc on ens aturàvem a berenar. En acabar costa amunt fins arribar una altra vegada al Coll de la Torre Codina, no és que hi hagués cap torre, era una peça de bosc amb aquest nom. Avui aquest lloc es diu el Collet, s'hi pot arribar amb cotxe, pel carrer Circumval.lació de la urbanització de la Conreria, les cases arriben fins al cim de la muntanya. Des de la collada es veu una gran part del Vallès, aleshores amb els seus pobles separats uns dels altres per grans espais verds i petits nuclis de població, amb alguna carretera i les dues vies de tren que creuen el Vallès Oriental. Actualment és a l'inrevés, els nuclis urbans i industrials es toquen d'un poble a l'altre, els espais verds s'han reduït de tal manera que ja no resten més que petites taques envoltades d'autopistes, autovies i carreteres, cobert tot per una boirina gris, producte de la contaminació.

Després de descansar un moment, continuàvem ara costa avall fins arribar a casa. Cansats, però el meu pare amb la satisfacció d'haver fet un treball gairebé obligatori, esperant que al dia següent fes bon temps per a sembrar les cebes, veure-les créixer per no haver de comprar-les durant l'any. Per la meua banda, content per la caminada i tot allò après durant aquesta, a més a més per a mi era com si hagués viatjat centenars de quilòmetres.

*Can Torrents Vell, vers 1952.
(Fotografia Josep Ferrer)*

*Vista del carrer del Sot nevà, el 1962.
(Fotografia Josep Ferrer)*

El meu hort

Des que vaig néixer la meva vocació havia estat ser pagès; quan tenia deu o onze anys el meu pare em deixava un tros de terra, en el que anomenàvem el Sot, a la vinya que teníem darrere de la casa de Can Millaret. Jo l'havia aplanat per poder-lo regar, fins i tot vaig recollir pedres per fer una paret formant un bancal, semblava una mica de tot i com que l'abonava molt les plantes m'ho agraïen. A més tenia el dipòsit de l'aigua que recollíem de la pluja per sulfatar la vinya al costat mateix de l'hort per la qual cosa el regava molt. Molts matins abans d'anar al col·legi sortia de casa amb una paleta i un carretó de mà, petit, i carretera endavant recollint totes les cagades de les cavalleries, fins que tenia el carretó ple llavors el duia a la vinya on l'apilava per abonar l'hort. El carretó el vaig tenir molts anys, me'l va fer el meu oncle Josep Monserdà, que era fuster, me'l va regalar una festa de Reis.

Les plantes o fruites que treia de l'hort les venia al meu pare no sense abans regatejar-ne el preu, com si fos una venda molt important, per a mi ho era, era el fruit del meu treball i el tenia en gran estima; aquelles plantes que jo havia planta i cuidat, les havia vist néixer i créixer i gràcies al meu esforç havien madurat. Eren els inicis del meu ofici mentre jo assimilava els ensenyaments del meu pare que m'havien de servir per al meu futur.

El primer mareig pel tabac

El que em va passar un dia per culpa del tabac no ho he oblidat mai, igualment recordo el lloc exacte on em vaig estar una bona estona estirat esperant poder-me aixecar de la borratxera que tenia.

Resulta que li havia pres unes fulles de tabac ja seques al Josepet Bitxo i a casa meva una capsa de llumins, tot a la butxaca juntament a la pipa que m'havia fet en Josepet. Vaig agafar la destrat i una corda amb

la intenció de portar un feix de menjar per a les dues cabres que teníem a casa, sabia que els terrenys de Mas Llombart, al lloc anomenat vinya d'en Santa, hi havia unes oliveres que quan es va perdre la vinya no les van arrencar i actualment eren dins del bosc, per tant podia agafar-ne unes branques perquè les cabres mengessin la fulla, que els agrada molt. El lloc és on ara són els blocs d'apartaments de Mas Llombart.

Quan vaig arribar al lloc descrit em vaig asseure, vaig omplir la pipa i vaig començar a donar-li foc, ja que aquell tabac cremava molt poc a més d'olorar a tot menys a tabac, gastant una pila de llumins. El resultat va ser que em va donar un mareig que vaig vomitar tot el que tenia a l'estómac, amb un malestar i un mal de cap que pensava que em moria. Vaig restar almenys un parell d'hores estès dins del bosc sense saber on era. Quan se'm va passar el mareig ja era la tarda, però vaig fer un feix de branques d'olivera i cap a casa. La meva família ja pensava que m'havia ocorregut alguna desgràcia amb tanta trigança. Em vaig haver d'inventar un munt de mentides per a no dir a casa el que m'havia ocorregut per culpa del tabac, però no vaig perdre l'afició per aquest vici.

Les cireres d'en Pep Perico

Quan no era al col·legi i encara no havia començat a treballar al costat del meu pare, o en sortir del col·legi, pel camí sempre feia alguna bretolada, però al cap dels anys comprenc que alguna era molt pesada per a aquell que la patia. Una d'aquestes la va patir un home de Martorelles, conegut pel nom d'en Pep Perico. Aquest home tenia una vinya a Sant Fost darrere de la casa de Ca l'Anton, on ara hi ha el carrer Joaquim Blume. A la vinya tenia un gran cirerer les branques del qual arribaven fins a terra; a sota hi tenia el cistell amb el menjar del dia i la bóta de vi, tapats amb un sac; una mica allunyat l'home estava cavant, era el temps que les cireres estaven madures. Vaig decidir gastar una broma a aquell home sabent que no m'enxamparia ja que tenia molts anys i poc podia

córrer. Haig de dir que a casa teníem cireres per menjar, en veníem moltes. Però el fet eren les ganes de fer la guitza a algú.

Em vaig acostar al cirerer i em vaig posar a collir cireres; quan ja portava uns minuts en aquesta feina l'home s'adona que li estic prenent les cireres, amb la seva veuarra em crida: "Noi, què fots? Si vinc et fotaré un cop de mànecl!". Jo, ni cas. Va repetir l'amenaça diverses vegades fins que va decidir venir cap a mi amb la magalla a la mà. Aleshores li vaig prendre el cistell i la bóta de vi i els hi vaig amagar entre les canyes del torrent. De ben segur que va passar una mala estona abans no els va trobar.

Els melons de Can Romagosa

Era el mes d'agost d'un any al voltant de 1950. El propietari de Can Romagosa era Jaume Suñé Humet, encara era solter, dic encara, ja que era molt gran. Darrere de casa seva hi havia una feixa sembrada de blat de moro; i entre el blat de moro perquè no es veiés de lluny, unes mates de meló amb uns fruits grans, preciosos i al seu punt de maduresa, esperant que arribés la el dia de la Festa Major per collir-los i oferir-los als convidats, especialment a la xicota, que era de Barcelona.

Però ja se sap, tot el que no es tanca amb clau corre el perill que uns altres s'avancin. A mi em vam comentar que al camp de blat de moro, del costat de la bassa de Can Romagosa hi havia melons. Vaig parlar de l'assumpte amb un company un parell d'anys més gran que jo i vàrem decidir que quan es fes de nit faríem una visita al lloc dels melons. Així ho férem ficant-nos pel mig del blat de moro i a les fosques vàrem trobar allò que cercàvem, calculant amb les mans els que ens van semblar més grans ens en vàrem emportar quatre, dos cadascú. D'allí creuant pel mig de les vinyes de Jaume Plantada i Enric Torrents (l'Enriquet) ens vam anar a menjar-nos-els als pins d'en Tió. He de dir que van resultar immillorables i en el seu punt exacte de maduresa. Quan es va adonar l'amo que els melons li havien desaparegut per poc li dona un infart,

*Vista de Sant Fost des del camí que puja a Can Torrents Vell.
(Fotografia Josep Ferrer)*

tan gran va ser el disgust que va tenir en no poder oferir tan ric fruit a la xicota i els seus familiars. Va buscar i va preguntar a tots els joves del veïnat però no va poder esbrinar qui havia estat. Ens va castigar una temporada sense deixar-nos banyar a la bassa, cosa que fèiem gairebé cada festiu d'estiu, quan la tenia plena. Al costat de la bassa hi havia una mina que s'endinsava en la muntanya a l'altra banda del camí que venia de la Nau i de la Conreria; aquesta mina donava poca aigua, però era molt fresca i bona, es recollia a la bassa per regar.

El company que va venir amb mi a menjar meló va ser l'Isidre Pey Castanyer, mort ja fa uns deu anys o més.

Quan portava el dinar al meu pare

Quan tenia vuit o nou anys a la temporada d'estiu havia de portar el dinar al meu pare a la vinya o al camp, més que res al camp ja que era més

lluny i, és clar, l'home no havia de plegar i caminar una hora per dinar, si per la tarda havia de tornar al mateix lloc. Per anar al camp que teníem a Mollet gairebé mai seguia la carretera, sempre anava pel torrent de Can Teyà; m'agradava molt més perquè no et trobaves a ningú i el camí era més curt. Hi havia uns altres itineraris, un era el de la Serreta i l'altre el del Torrent. El primer era sortir de casa per la carretera fins una mica passat el camí de Can Toni, agafar una petit corriol que baixava fins a l'era de Can Pollastre seguint fins a trobar el camí del cementiri, tocant al pou de Can Julià, seguir aquest camí fins trobar el camí de Can Teyà; seguint aquest entre les vinyes es passava pel costat dret de la masia, sempre pel camí de les vinyes s'arribava al final d'aquestes. Entrant al bosc del Turó de la Bandera, a uns 200 metres s'arribava al lloc anomenat la Serreta, on el camí comença a baixar fins al nivell de la carretera de la Roca, es travessa aquesta agafant un camí recte fins al riu Besòs; aquest camí era la partió de les finques de Can Baliarda i Can Teyà, transcorria entre camps de regadiu. Fins arribar al riu s'havia de travessar aquest recte per sortir a l'altre costat on hi havia el pou de Can Pere Gil, a uns cent metres d'aquest teníem nosaltres el camp. Actualment ja no es pot passar per Can Teyà, l'era està tancada. Entre la carretera de la Roca i el Besòs hi ha el polígon industrial Baliarda, no hi queda res del que hi havia en aquells anys anteriors a 1960.

L'altre itinerari era seguir la carretera fins a Ca l'Escolà on es deixa aquesta; passant per Cal Vadó Garret s'arriba al carrer Sant Jaume; també es podia agafar aquest carrer davant l'Estanc, passant per l'era de Cal Barber, seguint el mateix carrer fins al final on hi havia l'escorxador, allí s'entrava al bosc per un camí estret que baixava fins al llit del torrent; seguint aquest s'arribava a la carretera de la Roca on ja s'agafava el camí descrit anteriorment.

El Carrión ho arregla tot

Abans de 1950 al davant d'on avui hi ha el restaurant l'Aplec, en una caseta petita de planta baixa vivia un home ja força gran, conegut a tot el poble pel Carrión, no sé si era el seu veritable nom, tampoc no sé d'on era, però català segur que no. Era famós perquè arreglava tota mena de petites andròmines domèstiques, tant podia ser un paraigua com posava els culs de les cadires de boga que amb l'ús s'havien trencat; soldava i tapava tots els forats de les olles i pots d'alumini i també dels orinals, aleshores s'utilitzaven molt ja que moltes cases tenien la comuna fora de la casa i sortir de nit a fer les necessitats fora i a l'hivern no deuria ser gens agradable. Les sabates les deixava com a noves, adobant-les tant cops com fes falta, llavors s'aprofitaven mentre aguantaven i els restés alguna cosa de l'original.

Tots ens preguntàvem com podia ser que tingués la mà trencada per a tot, mai no li mancava feina. Vivia sol, ningú no sabia res de la seva vida. Jo hi havia anat moltes vegades a portar-li trastos de casa a reparar. També passaven homes per les cases per fer aquestes reparacions, carregats amb les eines i el material per fer el seu treball, principalment cadiraïres, amb feixos de boga i alguns soldadors amb barretes d'estany per tapar forats a alguna canonada de plom, antigament totes eren d'aquest metall.

Els esquellots de Can Torres

Jo només he participat una sola vegada en una esquellotada. M'havien contat que antigament quan en un poble es casava un vidu amb una soltera o a l'inrevés, tot el jovent es reunia per a la corresponent serenata, no parant de fer soroll fins que sortien els nuvis i convidaven els participants en l'esquellotada. Generalment la invitació eren galetes i uns porrons de vi dolç o moscatell. Si la primera nit no eren convidats

hi tornaven una altra; si el resultat era el mateix, repetien, no deixant-los en pau fins que no eren convidats.

El cas és que es va casar Jaume Solsona de Can Torres, era vidu, amb Carme Olivé de Cal Petit, era soltera. Aquella nit ens vam reunir uns quants joves i proveïts de trastos per fer soroll, com més millor, llaunes, pals, alguna magalla vella o galleda, tot val mentre soni. Proveïts de tots aquests trastos férem camí cap al nostre objectiu començant immediatament el concert, no trigant molt a obrir-nos la porta convidant-nos a passar i a menjar les galetes i a tastar el millor vi de la casa que, per cert, era molt bo. Menys al final que ens van posar un porró de vinagre, el primer que en va beure no digué res i així vàrem anar passant-nos-el d'un a l'altre fins que vàrem acabar tothom amb vinagre al cos.

Després de l'àgape una altra vegada de tornada a casa pel mateix camí, però força calents pel vi ingerit. Quan vàrem arribar al costat del cementiri hi havia una vinya que era acabada de podar, propietat de Josep Prat de Martorelles (el Mastrich). Ja tenia els feixos de sarments lligats i apilats al costat del camí preparats per emportar-se'ls. A la vinya hi havia un gran cirerer les gruixudes branques del qual gairebé tocaven a terra. No sé a qui se li va ocórrer la idea, però vam començar a agafar les garbonasses i pujar-les al cirerer deixant-les totes penjades a les branques. De seguida es va saber qui havien estat els autors de tal broma, menys mal que s'ho van prendre com el que era, com una broma, però al seu propietari li va costar un bon treball tornar-les al seu lloc.